

De bandieten waren gaan vluchten... het bed van de huisknecht was leeg.

— Ach, Michiel, de arme jongen, kermde de meesteres, men heeft hem zeker vermoord!

Maar een der gerechtsdienaars zei kalm:

— Dat is nog zo zeker niet, mevrouw. Wie weet, heeft hij de bandieten niet binnengebracht.

En het onderzoek stelde de ambtenaar in 't gelijk.

De volgende morgen toch, toen men de hof beschouwde, zag men duidelijk aan de indrukseels der voetstappen, dat vier personen daar geweest waren.

't Ongelukkig nichtje bleef lang ziek. Mevrouw ook voelde de terugslag van dit nachtelijk bezoek.

Jan De Lichte's naam werd natuurlijk genoemd, maar zo lang het hoger bestuur geen ernstiger maatregelen nam, kon de roverkapitein zonder al te veel gevaar plunderen en stelen, tot zelfs in 't hartje van een grote stad.

Over dat hoger bestuur willen we in 't volgende hoofdstuk wat uitleg geven, tot beter begrip van ons verhaal.

VIER EN DERTIGSTE HOOFDSTUK.

EEN KLEIN WOORDJE GESCHIEDENIS.

Ons vaderland heeft waarlijk ongelukkige dagen beleefd. In de eerste helft der XIe eeuw, onder de regering van Karel V, was België rijk en machtig, bezat het grote, bevolkte steden, welvarende dorpen, vruchtbare akkers, malse weiden. Er heerste weelde onder de voorname standen, maar ook welvaart bij de burgers en arbeiders. En de vreemdeling prees het gewest, waar de mensen zo gelukkig leefden.

Honderd jaar later bood België een gans andere aanblik. De Spaanse overheersing was zeer noodlottig geweest.

Geen enkel schip mocht thans nog de Schelde bevaren en Antwerpen, de stad zo ledig en verlaten, treurde over de vervlogen, guldene tijd. De nijvere plaatsen kwijnden voort, en leden een armoedig bestaan. En menig, eens zo welvend dorp was verkeerd in een puinhoop, terwijl de voormalige vruchtbare velden in woestijnen herschapen schenen.

Op de Spaanse overheersing volgde de Oostenrijkse.

België was nu eenmaal een speelbal der Staatskunde en zoals de mogendheden het beslisten, zodanig was het lot van ons geboorteland.

Weldra bleek dan ook, dat België maar van meester verwisseld was.

Antwerpen bleef veroordeeld, omdat de Hollanders meester waren der Schelde en uit eigen belang die stroom gesloten hielden.

Onze kooplieden richtten dus de blik naar Oostende en hoopten van deze plaats een havenstad te maken.

Oostende werd met Brugge, Gent, Antwerpen door vaarten verbonden.

En toen een schip met een rijke lading te Oostende binnenviel, steeg de moed der bevolking en allerwegen hoopte men op een herleving van de handel.

Er werden vaartuigen uitgerust en eindelijk besloot men tot de oprichting ener Belgische handelsmaatschappij.

Engeland en Holland, die zich als oppermachtige heersers over de zee beschouwden, zagen deze beweging met een kwaad oog aan. En ze besloten onze handel uit alle macht tegen te werken. Op doodstraf verboden ze hun onderdanen op de Oostendse schepen dienst te nemen. Weldra gingen ze tot erger daden over: ze kaapten onze vaartuigen weg. Nu zou Oostenrijk zich met deze zaak bemoeien.

Karel VI, zo heette onze vorst, gaf zijn steun door de erkenning ener Oostendse Handelsmaatschappij. Onze bevolking was zijn keizer zeer dankbaar. Nu scheen onze herleving zeker.

Helaas, de Belgen hadden zich te vroeg verblijd en vergeten, dat ze een onderworpen volk waren.

Engeland en Holland zouden die waarborgen geven en hun medewerking kocht de keizer ten koste van zijn Belgische onderdanen. Beide rijken ondertekenden de Pragmatieke Sanctie op voorwaarde, dat Karel onmiddellijk de Oostendse Handelsmaatschappij, die mededinger, zou opheffen.

En de ongelukkige Compagnie, nauwelijks geboren, werd geslachtefferd aan Karels belangen.

De Belgen konden niets anders dan zich voor 't besluit van de overheerser te buigen en hun vaderlandse plannen op te geven.

Immers ons land was toch maar een wingewest, een speelbal van Europa's Staatkunde.

In 1740 stierf Karel VI. De gedachte, dat zijn dochter ongestoord in 't bezit harer Staten zou treden, deed hem gerust de ogen sluiten.

Maar nauwelijks was de vorst dood, of de talrijke vijanden, Fransen, Spanjaarden, Pruisen, Saksen, Beieren, vielen Maria-Theresia aan en de onttroonde keizerin vlood met haar gemaal, Frans van Lorraine, naar Hongarië. De ongelukkige vorstin, die op het punt stond moeder te worden, week van stad naar stad.

De Magyaren van Hongarië waren haar trouw gebleven. Hier vond ze rust, hier werd haar kind, Jozef, geboren. Hier ook begon haar geluk weer.

De 11^e September 1741, waren de voornaamste onder de Magyaren te Presburg vergaderd, Maria-Theresia verscheen te mid-

den der edelen. Op de arm droeg ze haar kind. Met ontroerende stem sprak ze:

— Verlaten van mijn vrienden, en vervolgd door mijn vijanden en zelfs door mijn verwanten aangevallen, zoek ik mijn toevlucht tot mijn enigst overgebleven bescherming: de trouw, de dapperheid en de standvastigheid van het Hongaarse volk. In uw handen stel ik de dochter en de zoon uwer koningen. Van u alleen mogen ze redding verwachten.

De vergadering was diep ontroerd. Een plechtige stilte volgde op deze vertrouwvolle rede, uitgesproken door de jonge en schone, maar hulpeloze vorstin.

En plotseling, als vaarde een veerkrachtige schok door alle edelen, rezen de Hongaren op, trokken het zwaard uit de schede, staken het omhoog en riepen met onbeschrijfelijke geestdrift: «Wij zijn bereid te sterven, voor onze koningin Maria-Theresia!»

Dit plechtig oogenblik was een keerpunt in Maria-Theresia's leven.

Een leger van honderd duizend man werd te velde gebracht en de oorlog werd met kracht voortgezet.

België, dat met recht het slagveld van Europa mag genoemd worden, had van de krijg veel te lijden.

Frankrijk, dat, zoals we weten, ook tot de vijanden, welke aan Maria-Theresia haar erfenis betwistten, behoorde, zond zijn legers naar België, dat, gelijk we zeiden, ook bij de Oostenrijkse Staten ingelid was.

Zoals altijd, toonden de Fransen, die in hun eigen land als zeer beschaafd wilden doorgaan, dat ze in een vijandig gewest voor barbaren niet moesten onderdoen.

In de loop van ons verhaal vernamen we reeds, dat ze 't hooi in de meersen verbrandden en hoeven in brand staken, dat ze kerkzilver roofden; kortom, de inwoners bestolen en tergden op schandelijke wijze.

In vier jaar tijd lichtten ze in België twaalf millioen gulden. En vooral burgers en boeren moesten die zware belastingen en oorlogsschattingen opbrengen.

Daarbij voegden zich nog andere knevelarijen.

De Fransen waren hier tijdelijk meester en stelden ambtenaren aan. Deze heren genoten een aanzienlijke wedde, welke de overwonnelingen moesten betalen.

Maurits van Saksen, de opperbevelhebber, streek niet minder dan 280.000 gulden jaargeld op, maar hiermede niet tevreden, vroeg hij nog grotere sommen voor onkosten ten behoeve van 's lands uitgaven. Onder bedoelde uitgaven schroomde hij niet te rekenen de bemeubeling van zijn paleis te Brussel, waar alleen de tapijten en behangsels reeds 40.000 gulden kostten.

Hij vond allerlei plagerijen uit, tot zelfs de reisbelasting. Wie bijvoorbeeld van Aalst naar Oudenaarde ging, moest van een paspoort

voorzien zijn, dat natuurlijk niet gratis afgeleverd werd.

De graaf van Eu, een andere Franse rat, eiste een grote som voor de vrijkoop der klokken, die te Brussel in de kerken, kapellen en kloosters hingen, dreigende ze alle te laten afdoen, zo men zijn verzoek niet onmiddellijk volbracht.

Moreau de Séchelles, die op zijn beurt ons land kwam besturen, vond een geheel nieuw stelsel van uitzuiging en in de woningen der onwillige of zelfs maar aarzelande magistraten, zond hij soldaten, die er een lustig leventje leidden.

Waar de oversten zo voorgingen, bleven de ondergeschikten niet achter en onze ongelukkige voorouders hadden veel te lijden van de moedwil der Franse soldaten.

Waar die Franse ambtenaren het zo druk hadden om 't volk met schattingen te bezwaren, konden ze natuurlijk geen tijd vinden om te besturen. En een wanbestuur veroorzaakt allerlei mistoestanden. Bovendien, als heersers 't voorbeeld gaven van stelen en plunderen, dan kan men gemakkelijk begrijpen, dat de besturen niet vertrouwd werden door de misdaden van roverbenden als die, welke door Jan De Lichte aangevoerd werd.

't Duurde dan ook lang, eer de overheid werkelijk strenge maatregelen nam, om aan de bandientroep een einde te maken. Maar toen dit eindelijk geschiedde, was het ook spoedig gedaan met Jan De Lichte, zoals we in 't vervolg van ons verhaal zullen zien.

De Franse overheersing duurde tot 1748. Bij de vrede van Aken werd bepaald, dat Maria-Theresia bijna al haar Staten behield, waaronder ook de Zuidelijke Nederlanden.

Onder de regering van Maria-Theresia beleefde België goede dagen en de naam dier vorstin staat in onze geschiedenis op een ereplaats.

Na deze korte maar noodzakelijke geschiedkundige afwijking, keren wij tot ons verhaal terug.

VIJF EN DERTIGSTE HOOFDSTUK.

WRAAKPLANNEN.

't Kasteel van wijlen Jehan de Creil, nu 't eigendom van Godfried van Meerdal en zijn gade, zag er beter uit dan in de dagen, toen de oude baron er heerste.

Godfried, ofschoon genoodzaakt zelf zijn geldmiddelen met zuinigheid te beheren, had aan 't vervallen slot de noodzakelijkste herstellingen laten aanbrengen. En waarlijk, al spoedig zag 't gebouw er vriendelijker uit.

Maar vooral binnen, zowel in de keuken als in de woonvertrekken

scheen het er veel aangenamer. Reeds bij de eerste oogopslag bemerkte men, dat een vrouwenhand langs de muren, over de meubels, over vensters en deuren gegleden was.

De kale plekken waren verdwenen onder schilderijen of platen, onder eenvoudige behangsels, zelf vervaardigd of geschonken door vrienden. De dienstknechten, die, uit genegenheid, vlogen op de minste wenk van hun meester of hun meesteres, hadden zelf de schilderskwast gehanteerd, en al zou een kunstenaar op de versieringen nog al wat aangemerkt hebben, de vrienden, bezoekers van het slot, scheen alles zo vreedzaam en gezellig toe.

Lambrecht vervulde nog steeds zijn oude betrekking. Hij had gevraagd portier te mogen blijven, tot een ander de poort zou openen, om zijn lijk naar de dodenakker te brengen.

Martin, Rolf, Dick, Wouter gevoelden zich als verjongd en Mathilde, de trouwe kamenierster, hielp nog als vroeger haar meesteres bij 't kleden en andere werkzaamheden.

Een mildere, vriendelijkere geest waarde door het oude slot en ook over de omtrek en hij vuurde ieder aan, om ijverig zijn best te doen, om mede te werken aan het geluk van 't jonge paar en het aanvallig meisje, waarmede de echt van Godfried en Aleida gezegend was.

Béatrix, zoals het kind door de oude geestelijke gedoopt werd, telde nu bijna drie jaar. 't Was een aanvallig meisje, de lieveling harer ouders, maar niet minder van 't dienstpersoneel. Ieder luisterde gaarne naar haar gesnap en scheen nooit moe de vragen van de kleine te beantwoorden.

Aleida zelve voelde zich overgelukkig. Haar man beminde vurig zijn gemalin en omringde haar met zijn tederste zorgen. En soms voelde de jonge gade zich zo zalig, dat ze meende in een droom te verkeren en vreesde straks te ontwaken tot een akelige werkelijkheid. Maar neen, meer dan drie jaar van huwelijksgeluk hadden zich reeds heen gespoed.

Eens was ze aan die oude vijand, haar belager, de wellusteling Baru herinnerd.

Op zekere morgen moest Godfried naar Brussel. Zijn paard stond gezadeld. De jonge echtgenoot nam een innig afscheid van zijn vrouw, want 't was de eerste maal dat hij voor verscheidene dagen afwezig zou zijn.

De dood van zijn vader, enige maanden geleden, had hem ook naar de hoofdstad geroepen, maar toen was Aleida medegegaan.

Nu moest hij te Brussel zijn voor de verkoop van het buitengoed van zijn vader en andere zaken, en dit alles zou hem enige dagen van huis houden.

Maar hij mocht gerust zijn. Aleida stond onder de hoede van de trouwe dienaren, die in nood met hun leven de goede meesteres zouden verdedigen. En bovendien, tegenwoordig was de streek nog-

al rustig; die Jan De Lichte met zijn bende scheen meer naar 't Noorden te huizen.

De volgende dag kwam er een bezoeker op het slot.

Lambrecht zag een oud, eerwaardig man voor hem staan, die zeer beleefd vroeg:

— Is de baron Godfried van Meerdal te zijnen huize?

— Neen, antwoordde de dienaar, mijn meester is te Brussel.

— Maar de barones dan?

— Mijn meesteres is op 't slot.

— Wilt gij mij bij uw meesteres aandienen?

Lambrecht blies op zijn hoorn. Martin kwam op het voorhof.

— Deze heer wenst de barones te spreken.

— Wie mag ik aandienen? vroeg Martin, een buiging makende.

— Baron de Val, een vroegere vriend van baron Jehan de Creil.

— Wees zo goed mij te vergezellen.

De bezoeker ging met Martin naar de spreekkamer. De laatste begaf zich naar boven en vertelde aan zijn meesteres, dat baron de Val haar wenste te spreken.

— Baron de Val! riep Aleida op verraste toon. Ja, ik herinner mij die vriendelijke heer nog goed. Hij was vroeger een vriend voor mijn vader, doch in de laatste jaren verloren ze elkaar uit 't oog. Breng hem hier, Martin.

Enige ogenblikken later trad de baron, diep buigende, in 't vertrek.

Martin ging heen en liet beiden alleen.

— Baron de Val, zei Aleida, mijn vader sprak dikwijls over u, ik zou u niet meer herkend hebben.

— Herkent ge me waarlijk niet? Hebt ge nooit meer aan de man gedacht, die ieder ogenblik aan u peinsde? Wiens hart gefolterd werd, drie jaar lang om uwentwille? Hebt ge nooit enig medelijden gevoeld met mijn lijden? En ik leed toch om uwentwille. Ach, 't was hard, zo ineens van uw zijde weggestoten te worden, mijn plaats te zien innemen door een ander.

Aleida was bleek geworden.

— Mijnheer! sprak ze verschrikt. Ze meende dat baron de Val krankzinnig was geworden.

— Ach, hernam de bezoeker, mijn hart krimpt ineen, als ik hier uw armoedig bestaan zie! Een vervallen slot, sombere vertrekken! Een eenzame streek! Ik bood u de hoofdstad met al haar genoegens: schouwburgen, concerten, feesten, bals, waar gij de schitterende ster zoudt geweest zijn.

De arme vrouw wankelde op haar benen.

De bezoeker wierp zijn mantel af, nam zijn lange pruik van het hoofd en zei hartstochtelijk:

— Hier is Baru, ja, herkent ge me nu? Nogmaals bied ik u al mijn schatten, een heerlijk leven. Kom, volg mij, verlaat dit akelig

verblijf. Word de schitterende vrouw, benijd door allen, gevierd, geprezen als de gelukkigste.

— Baru! riep Aleida met afkeer. Vertrek onmiddellijk of ik roep!

— Oh, ge zijt schoon in uw toorn, maar wreed. Ge wilt me weer wegstoten, gij verkiest uw armoede boven 't geluk.

— Zwijs, zo niet uit eerbied voor een eerlijke, gehuwde vrouw, dan ten minste voor 't onnozel kindje daar. Vertrek, ik beveel het u.

— Och, laat mij u in mijn armen sluiten, schone dierbare... En de snoodaard deed een stap naar Aleida.

— Stoute man, moeder, moeder, riep het meisje wenend.

— Baru, vertrek, vertrek! kreet de barones gebiedend, terwijl haar ogen van toorn flikkerden.

De deur vloog open... Martin stormde binnen... greep de indringer bij de kraag... sleurde hem door de gang van de trappen... over het neerhof... en smiet hem hals over kop in de slotgracht.

— Daar, monster, verzuip er als een schurftige kat! tierde hij woedend.

De andere dienaren kwamen toegelopen.

— De Brusselaar! riep Martin. Dat monster kwam om onze meesters nog eens te tergen.

— Hulp, hulp! schreeuwde de ontmaskerde baron, die nu in het water lag te spartelen.

Het gelukte hem de overkant te bereiken en bevend als een schoothondje, zoals hij daar tussen het riet stond, wekte hij de spotlust der slotdienaars.

— Ga rap naar Brussel, manneke! riep Dick. Ge zijt te fijn beschaafd, om met ons om te gaan. 't Is nu reeds de tweede keer, dat ge zo ongestavrij ontvangen wordt.

— Kom nu nog eens terug als ge durft. Gelijk een oude hond schiet ik u neer! dreigde Martin.

Baru koos de wijste partij, dat was het hazenpad.

Wraaklust gloeide in zijn borst.

— Ha! siste hij, ze gebood me te vertrekken. Dwaas die ik was! Ik meende haar te verlokken door de schone beloften. Ik had moeten haar gemaal lasteren, zeggen dat hij geheime verbintenissen had en dan komen met mijn schitterende aanbiedingen.

Die lage ziel kon huwelijksrouw, zielenadel niet begrijpen. Hij had gedacht met zijn vuil goud te kopen de ontrouw ener liefderijke gade.

Dat was mislukt. En de schelm zon op wraak.

Wraak, omdat de reine vrouw weigerde aan haar plichten te verzaken, haar eed te breken, haar geluk te verstoren, haar brave echtgenoot, haar onschuldige kind te verloochenen. Omdat zij de lage aanbiedingen van een wellusteling met gans haar ziel verachtte, verafschuwde; omdat ze vol heilige toorn en met een blos van he-

vige verontwaardiging de arm gebiedend uitgestrekt had, zeggende met een stem, waarin al haar afkeer lag: Vertrek!

Dat mismaakte manneken zon dus op wraak.

Zijn ziel was nog lelijker dan zijn lichaam.

Reeds menig slachtoffer had zijn naam vervloekt onder tranen van wanhoop.

Baru zette zich neer aan de voet van een boom en dacht na.

Allerlei snode plannen kwamen bij hem op.

Het kasteel in brand steken? Neen, gesteld dat dit uitvoerbaar was, die wraak zou niet diep genoeg treffen.

Wat anders, vreselijker dus!

Enige tijd verliep.

't Gelaat van de ellendeling verried wat er in die zwarte ziel omging.

Eindelijk speelde een valse glimlach rond de lippen van de schurk en een helse uitroep van vreugde deed zelfs de vogeltjes daar in de takken verschrikken, zodat ze angstig wegvlogen.

— Ha! ik heb het gevonden! Jan De Lichte zal mij helpen!

En de vuist ballende in de richting van het kasteel, mompelde de schelm:

— Treffen zal ik u, trots wijf! Al moest ik gans mijn fortuin er aan wagen, raken moet ik u in uw innigste gevoelens.

Baru stond op en verdween naar de kant van Aalst.

Intussen zat Aleida hartstochtelijk te wenen in haar kamer.

Haar fijngevoelige ziel was diep gehoond door de lage taal van de ellendeling, die het gewaagd had zijn misdadige handen naar haar uit te strekken.

— Oh, vader, vader! snikte ze, waarom hebt gij die man in ons huis gehaald? Moet ik dan altijd aan die ongelukkige dagen herinnerd, immer door die man vervolgd worden!

En in wanhopige smart sloeg ze de handen voor het gelaat.

— Moeder... niet wenen... stoute man weg, zei de kleine Beatrix, wier lieve oogjes ook met tranen gevuld waren.

Aleida nam haar kind op de schoot en kustte het innig.

Martin had zijn meesteres gerust gesteld en liep nu woedend in de keuken.

— 'k Moest beter mijn ogen gebruikt hebben, mompelde hij driftig; 't was of ik die vent niet vertrouwde. Daarom bleef ik ook in de nabijheid der kamer. Ah, die schurk, 'k heb meer spijt dan haren op mijn hoofd, dat ik hem niet armen en benen, nek, ja geheel zijn karkas gebroken heb. De wereld ware van een monster verlost geworden. Maar voortaan zal ik scherper uit de ogen zien. Ik zou me wel voor mijn oude dwaze kop kunnen slaan van boosheid, dat ik die schelm zo goedkoop liet weglopen.

Godfried ontstelde ook, toen zijn vrouw hem bij zijn terugkeer het gebeurde mededeelde.

— Lieve Aleida, gij hebt u zelve niets te verwijten. (Blz. 274)

— De schurk moet mijn vertrek bespied hebben, om van die gelegenheid gebruik te maken.

— En ik, die hem maar dadelijk ontving, jammerde zijn echtgenote.

— Lieve Aleida, gij hebt u zelve niets te verwijten. Baron de Val was een waar edelman, een vriend van uw vader, vóór baron de Creil zo ruw werd, dat hij zelfs zijn beste vrienden van zich afstootte. Ik zal de dienaren aanraden voortaan beter uit de ogen te zien. Schelmen als Baru durven onder iedere naam de gastvrijheid schenden. En laten wij de Hemel danken, dat alles zo goed afgelopen is. Ik zal naar de Brusselse politie schrijven, om de valschaard aan te klagen.

Maar Baru reisde niet naar de hoofdstad.

De lezer heeft reeds vernomen, dat hij zich vrijwillig door de mannen van Jan De Lichte grijpen liet, om de kapitein zelf te spreken en diens hulp in te roepen voor zijn lage plannen.

ZES EN DERTIGSTE HOOFDSTUK.

VERDEELDHEID.

De rovers zaten werkeloos in het dichtste van het woud, dat zich van Ronse naar Geeraardsbergen uitstreckte, en waarvan nog een gedeelte bestaat onder de naam van Geuzenbos.

Deze naam ontmoeten we ook in West-Vlaanderen en hij is zeer verklaarbaar.

Geuzen, zo noemde men de oproerigen, die in de XVIe eeuw zich verzetten tegen de Spaanse heerschappij. Om aan de brandstapels, de galgen, het beulszwaard te ontsnappen, vloden velen naar de dichte wouden, waar ze zich konden verschuilen. Daarom noemde men hen Bosgeuzen, in tegenstelling met de Hollanders, die een wijkplaats op de zee zochten en aldus de naam van Watergeuzen ontvingen.

Het woud waar de Bosgeuzen verbleven, heette dan Geuzenbos, waarvan, zoals we zeiden, nog een overblijfsel is in de omtrek van Ronse.

Er was een zieke in de hut der rovers.

Michiel, de knecht, die zijn goede meesteres te Gent verraden had, zag zijn laatste uur naderen. De ongelukkige was geheel gebroken; sedert die noodlottige nacht had hij geen uur rust meer gekend.

Vervolgingswaan had hem aangegrepen. Soms midden in de nacht, als alle rovers sliepen als onschuldigen bij gebrek aan werk, werden ze opgeschrikt door een akelig geroep.

— De soldaten... vlucht... we worden gepakt en naar 't schavot gevoerd! klonk het dan.

Ieder sprong van zijn leger, greep het pistool of het mes en was tot weerstand gereed.

Maar men had een loos alarm vernomen.

Michiel lag daar met verwrongen gelaat, roepende, dat men hem vangen kwam.

Dan sloeg en stampte men hem uit wraak, omdat hij de bende die schrik op 't lijf gejaagd had.

De man leed onbeschrijflijk.

Hij ondervond, dat er nog een wredere straf bestaat, dan die van 't gerecht, een vlijmender zwaard, dan dat van de beul: de wroeging.

Te vergeefs maakte hij zich zelve wijs, dat er toch geen moord gepleegd was, dat hij tot die misdaad gedreven werd ondanks hem zelve, dat hij moest handelen om eigen veiligheid.

Te vergeefs! De wroeging liet hem geen ogenblik rust.

De hoofdman trad in de hut.

Hij bezag de zieke op zijn ellendig leger.

— Is hij nog niet dood? vroeg hij op ontevreden toon.

— Neen, antwoordde Reepmaker, de enigste die nog wat medelijden toonde voor de rampzalige lijder.

— 't Duurt lang! mompelde De Lichte, een schuwe blik op zijn mannen werpende, als wilde hij doorgronden wat zij over de hulpe-loze gezelschap dachten.

— 't Zal spoedig gedaan zijn, fluisterde Brandijzer.

— Dat moet ook! Wat kunnen wij met zo'n rover aanvangen?

— Dank aan hem verkregen wij die rijke buit te Gent, zei Reepmaker vergoelijkend. Denk eens, al dat zilver en die juwelen welke met zulke goede winst te Antwerpen verkocht werden.

— Ha, de buit van een Franse soldaat, zoals ik vertelde, riep Jan de Zot, die de verkoop uitgevoerd had. Ja, ja, vervolgde hij, de heren Fransen bewijzen ons toch goede diensten. Ze gaan ons voor met roven en plunderen, en als we wat te versjacheren hebben, zeggen we: buit van een Frans krijgsman, die we gekocht hebben.

— Al goed en wel, hernam de aanvoerder, maar als die Fransen gedaan hebben met krijgvoeren, dan komen ze op ons af. Dat zal zo lang niet meer duren.

— Onze baas heeft afgezanten bij 't Frans bestuur, die hem op de hoogte houden van het Staatsnieuws, gekte Jan de Zot.

— Zwijg, bult! gebod De Lichte. Ge weet nooit uw mond te houden. Wel ja, ik heb mijn spionnen, die mij op de hoogte houden. En geloof me, als ik u zeg, dat we weldra door de Franse speurhonden opgejaagd zullen worden. En dan moeten we rappe poten hebben. Dan is zo iemand een last, die de ganse bende verraden kan.

Hij duidde de kranke aan.

Reepmaker stond op.

— Een woordje, sprak hij driftig.

— Spreek! zei de kapitein.

— Er wordt hier te licht gerekend over het leven van een gezel.

— Ja, zijt ge daar weer met uw verdachtmakingen? snauwde De Lichte, zich moeite aandoende om kalm te blijven.

— Ik maak niemand verdacht!

— Gij zijt altijd bezig!

— Ge liegt, kapitein!

— Zeg liever, dat ik niet meer deug. Smeed plannen, om mij omver te steken en mijn plaats in te nemen.

— Kapitein, hernam Reepmaker op bedaarde toon, gij zijt het, die mij verdacht maakt. Ik ben een trouw dienaar, maar toen we ons verbonden, u als onze hoofdman te erkennen, was dit niet om als slaven behandeld te worden. Ik zeg, dat ge te licht rekt over het leven van uw mannen.

— Welnu, ik luister, ga voort!

— Schaepdrijver, nu een der beste leden, hebt ge willen vermoorden, omdat hij bij de aanslag op de molen, enige jaren geleden, gewond werd. Ik redde hem en ge hebt in hem een uwer beste mannen. Niemand zal dit ontkennen.

— Dat is een beschuldiging! kreet De Lichte, terwijl zijn ogen van toorn fonkelden.

— Pier, de bezembinder en zijn vrouw Triene...

— Ha, ge begint over die lafaards?

— Pier en Triene, vervolgde Reepmaker, nog immer kalm, werden als oude honden afgemaakt en in de grond gestopt.

— Ik moest die sukkoppen liever de bende laten verraden hebben, nietwaar? riep de hoofdman.

— Daar was geen gevaar voor! Ge hadt hen naar een hutje kunnen laten gaan. Beiden wisten verduiveld goed, dat ze in hun eigen belang moesten zwijgen. Maar neen, ze moesten sterven, ofschoon ze u in vroegere tijd veel diensten bewezen hadden. Dat was nu hun loon daarvoor!

— Dat is de tweede verdachtmaking. Maar ga voort. Ik, de kapitein, sta hier als een onnozel kind voor een zijner mannen, die zijn rechter wil zijn.

— Ik maak niemand verdacht, 'k herhaal het. Maar 'k spreek in 't belang der bende, voor onze zekerheid.

— Nietwaar, mannen? Hij is uw redder, ik ben een verrader! Ik zal u allen overleveren aan de beul. Hij wil u een vet leventje gunnen, zei De Lichte, die lust gevoelde op Reepmaker toe te springen.

Maar deze ging bedaard voort.

— Michiel, die ons de goede buit te Gent bezorgde, is ziek. Hij zal misschien de avond niet meer halen. Doch hij mag de tijd niet hebben rustig te sterven!

LEES IN DIT NUMMER HET VERVOLG VAN JAN DE LICHTTE.

Nr 23

EERSTE JAARGANG

9 MAART 1949

GALG EN SCHAVOT

WEKELIJKSE UITGAVE

PRIJS PER NUMMER : 4 FRANK

Uitgave van

«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

HANS VAN HOORENBEEK

JAN DE LICHTTE

en zijn zwarte Roverbende

VLAAMSE BOEKHANDEL — ANTWERPEN

HANS VAN HORENBEEK

JAN DE LICHTE

gevolgd
door

ABEL POLLET

VLAAMSCHE BOEKHANDEL — ANTWERPEN

HANS VAN HOORENBEEK

JAN DE LICHTÉ
EN ZIJN ZWARTE ROOVERBENDE

gevolgd door

ABEL POLLET
EN DE BENDE VAN HAZEBROEK

— Lieve Aleida, gij hebt u zelve niets te verwijten (Blz. 163)

Maar zie, op zulke voorbeelden wilde Doka niet letten en ze besloot haar gejammer onveranderlijk met de woorden: spreek me niet van de mannen.

Eene andere gezellin, Treeske met haar wit mutske, waaronder twee kleine oogskens gluurden, schudde dan ook hoog ernstig haar kopke.

Doka en Treeske waren mannenhaters.

— 'k Geloof het wel, spraken de maagden op 't dorp, ze hebben nooit de keure gehad van te trouwen. In hun tijd waren ze juist als nu: aartsleelijk. En daarom lieten de mannen hen staan. Zoo werden ze oude-jonge dochters, die nu bij ieder huwelijk geen kwaad genoeg kunnen vertellen zoowel van de bruid als van den bruidegom. Petrus, een bedrieger,

een luiaard? Rika geloofde er niets van. Neen, daarvoor kende ze hem te goed.

Geen vlijtiger kerel was er in de gansche streek te vinden; iemand die op zijn werk lette, die van niets vervaard was, voor dag en dauw opstond en zelfs wel eens bij den manschijn durfde te arbeiden, dat was Petrus!

En een dronkaard? Ja, hij kwam nog al eens in « De Engel », maar niet om te drinken, want hij vergat dikwijls zijn glas te ledigen.

Rika wist maar al te goed waarom hij zoo'n trouwe klant was. Maar noch Doka, noch haar wit gemutste vriendin, Treeske met haar kleine oogskens, kon zeggen dat ze Petrus ooit dronken gezien hadden!

Zeker er waren op het dorp wel slechte

INHOUDSTAFEL

Jan De Lichte

	Blz.
Jan De Lichte	3
De samenzwering	6
Baru	11
De bevrijding	14
Weg met den kapitein	19
Het eerste proefstuk	26
De samenkomst	31
De berechting	39
Het tweede proefstuk	41
Het bezoek bij den pastoor	44
De aanslag op de postkoets	47
Het geheim	53
Nieuwe plannen	57
De aanval van Jan De Lichte	60
De verloofde	67
Weer bij Livina	71
De bruid van den roover	74
Arme Frans!	79
Teruggevonden	85
De baanstroopers	88
Het bezoek bij den baron	93
De bruiloft	101
De aanslag bij den maalter	107
De bruid	112
Het gestoorde huwelijksplan	115
Nieuwe schelmerijen	118
De uitvoering	123
Mulder Van Lierde	129
Verraden	135
Een sterfbed	140
Een oud bekende	143
Te Nazareth	148
De trouwelooze dienstknecht	154
Een klein woordje geschiedenis	158
Verdeeldheid	164
Jan De Lichte in de klem	170
In « Den Engel »	172
De aanslag op de herberg	176
Te Oudenaerde	183
Een helsch plan	186
Bij de Zigeuners	190
Twee aanslagen	193
Twee schelmen	197
Op 't Wolvenhol	202
Booze voorgevoelens	206
De kinderroof	210
Opzoekingen	213
Aan het ziekbed	218
In « De Duif »	220
Van Meerdal en Dick	225
Te Brussel	231
De misdaad ontmaskerd	236
De zieke	239
De pijnbank	240
De Zinnelooze	245
Gevonden!	252
Verder onderzoek	252
Thuis	256
Schrik	261
De kinderbeul	263
In de val	267
De schaking	271
Het gezin van Elza	276
Een onaangenaam bezoek	278
Een ongeluk	280

	Blz.
LXVI De geschaakte	282
LXVII Een misdadig plan	283
LXVIII De schipbreuk	286
LXIX De zeeschuimer	288
LXX Het bewijs van den schurk	293
LXXI Een monster	295
LXXII Martha en Alfred	297
LXXIII De ontvluchting	301
LXXIV Nog Martha en Alfred	303
LXXV Naar 't gerecht	307
LXXVI Alfred's belofte	310
LXXVII De moordpoging	312
LXXVIII Blankenberge	317
LXXIX Beschipdag	318
LXXX Kasper, de Zeebeer	321
LXXXI Een kort gevecht	323
LXXXII De Roeschaard	326
LXXXIII 't Gestoorde feest	329
LXXXIV De schipbreuk	331
LXXXV Zielenadel en snoodheid	334
LXXXVI De doodgewaande	337
LXXXVII Op zoek	339
LXXXVIII De zeeschuimers aan 't werk	341
LXXXIX 't Gerecht	344
XC De Ronselaars	346
XCI Gevangen	348
XCH Jacques' list	351
XCHH Naar Vlaanderen terug	354
XCIV Naar de hut	356
XCV Een drama	359
XCVI Weer op « Zorgvliet »	362
XCVII Een zonderlinge ontmoeting	364
XCVIII Een smartelijk wederzien	366
XCIX De oude Huysman	368
C In de kroeg van Slina	371
CI De wraak van Rolf en Jacques	374
CII De vergadering te Wenduine	376
CIH Naar 't heksenduip	379
CIV De vliegende Hollander	383
CV De bijeenkomst	391
CVI De zaken	394
CVII De Huysman's	397
CVIII Ontmaskerd	399
CIX Te Wenduine	402
CX Marie en Peter	403
CXI Vereenigd	404
CXII Iets over smokkelen	404
CXIII Rond Thielt	413
CXIV Verdwaald	414
CXV Ieder op zijn eigen	421
CXVI Rond Eekloo	424
CXVII Nieuws	428
CXVIII Wraak en verzoening	432
CXIX Naar de bende terug	438
CXX Rond Deinze	441
CXXI De poets	446
CXXII In « Den Katuil »	450
CXXIII In 't gevang	454
CXXIV IJzeren Simon	457
CXXV Ontsnapt	458
CXXVI Een bezwaard geweten	462
CXXVII Smartelijk wederzien	466
CXXVIII Een ernstige waarschuwing	469
CXXIX Nog de Zigeuners	473
CXXX Te Mechelen	477
CXXXI Het plan	480
CXXXII Een zonderling	485
CXXXIII De vergadering	489